

Orientering til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget om resultatet af COP21

Parterne til FN's klimakonvention vedtog den 12. december 2015 en juridisk bindende global klimaaftale, '**The Paris Agreement**'. Aftalen er et vendepunkt i den globale klimaindsats og sætter rammen for det globale klimasamarbejde. Samtidig sender den et vigtigt signal til den private sektor om, at klimainvesteringer er fremtiden.

Dato

21. december 2015

J nr. 2015-3917

Samlet set er aftalen mere ambitiøs end forventet, hvilket bl.a. skyldes, at det lykkedes EU at styrke alliancer med de progressive parter og sætte en række markante fingeraftryk, herunder særligt på ambitionsniveauet. Det kan især fremhæves, at EU, Norge og Marshall Islands m.fl. den 9. december 2015 lancerede en '*High Ambition Coalition*', som voksede til over 100 parter inden COP21's afslutning.

Ambitionsniveau og reduktionsindsats

Aftalen indeholder en målsætning om at holde den globale temperaturstigning "et godt stykke" under to grader og at arbejde for at begrænse den til halvdelen grad. Herudover fastsættes en målsætning om, at de globale udledninger skal toppe så hurtigt som muligt og derefter reduceres hurtigt mhp. i anden halvdel af århundredet at opnå en balance, hvor der ikke udledes flere drivhusgasser, end der samtidig optages i skove mm. Danmark og EU arbejdede til det sidste for et mere ambitiøst og konkret globalt langsigtet reduktionsmål i aftalen, f.eks. 50 pct. reduktion i 2050 ift. 1990, hvilket det dog som ventet ikke var muligt at opnå enighed om.

Det har været en prioritet for Danmark og EU samt sårbare ulande, at aftalen som helhed skulle være internationalt juridisk bindende. Det var dog på forhånd kendt, at flere centrale parter ikke kunne acceptere konkrete internationalt bindende reduktionsforpligtelser. Som ventet blev det endelige kompromis derfor, at den overordnede aftale er juridisk bindende, mens selve reduktionsmålene ikke er juridisk bindende. I stedet forpligter aftalen parterne til at forberede, kommunikere og opretholde nationalt fastsatte reduktionsbidrag samt gennemføre nationale reduktionsindsatser med henblik på at opfylde disse. Reduktionsbidragene vil således ikke fremgå af selve aftalen, men indgå i et register, der skal administreres af klimakonventionens sekretariat.

En væsentlig prioritet for Danmark, EU og mange progressive lande var at etablere en ambitionsmekanisme, som skal bidrage til at øge parternes reduktionsbidrag fremadrettet efter aftalens forventede ikrafttrædelse i 2020. Derfor var det afgørende, at det lykkedes at opnå enighed om, at parterne hvert femte år vurderer implementeringen af aftalens langsigtede mål (et såkaldt '*global stocktake*') med det formål at informere parterne i forbindelse med forøgelse, opdatering eller genbekræftelse af deres nationalt bestemte reduktionsbidrag. Aftalen fastsætter desuden et vigtigt princip om, at disse skal være mere ambitiøse end hidtidige bidrag.

Det første '*stocktake*' under selve aftalen finder sted i 2023, hvorefter parterne i 2025 skal fremlægge nye reduktionsmål for perioden efter 2030. Parter, der alene har fremlagt femårige mål for perioden 2020-2025, skal derfor i 2020 kommunikere et nyt reduktionsbidrag for perioden efter 2025. Parter, der derimod har fremlagt tiårige bidrag, herunder EU og mere end 160 andre lande, skal genbekræfte eller opdatere deres allerede fremlagte 2030-mål i 2020. Parter med reduktionsbidrag for 2030 er således ikke forpligtet til at fremlægge nye bidrag før 2025, hvor alle parter ventes at fremlægge reduktionsbidrag for tiden efter 2030. Allerede før

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

aftalen træder i kraft, vil der i 2018 blive afholdt en "faciliterende dialog", der skal informere første runde af nye bidrag i 2020.

Aftalen fastslår også, at der skal udarbejdes fælles regler for at opgøre landenes klimaindsats og vurdere indsatserne i lyset af aftalens langsigtede målsætninger. Et sådant fælles regelsæt var også en central prioritet for Danmark og EU.

Parisaftalen etablerer også en ny markedsmechanisme, hvor et land vil kunne købe udledningsreduktioner ved at finansiere klimaprojekter i andre lande. Det kan på sigt være med til at fremme et globalt karbonmarked. De nærmere regler for markedsmechanismen skal udarbejdes, inden aftalen træder i kraft.

Endelig bemærkes det, at aftalen ikke adresserer udledningerne fra international skibs- og luftfart, hvilket Danmark og EU ellers havde arbejdet for. De nordiske ministre har den 15. december 2015 udsendt en erklæring, hvori de understreger vigtigheden af at adressere udledningerne fra international transport.

Klimafinansiering

COP-beslutningen viderefører ilandenes mål om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra bl.a. offentlige og private kilder til 2025. Inden 2025 skal der desuden vedtages et nyt og højere kvantitativt mål med en ikke nærmere bestemt tidshorisont.

Aftalen lægger i den forbindelse op til, at ilandene fortsat skal gå forrest, men fastslår også, at mobilisering af klimafinansiering skal være en global indsats med bidrag fra flere parter. Det betyder, at vækstøkonomier f.eks. kan bidrage med offentlige finansiering, mens mindre udviklede lande kan være med til at tiltrække private klimainvesteringer ved at skabe gode rammevilkår. Danmark og EU arbejdede for et stærkere sprog i aftalen om, at de mest velstående ulande skulle mobilisere klimafinansiering og bidrage til forbedrede rammevilkår, men det viste sig ikke muligt i det endelige kompromis.

Ilandene opfordres desuden til at opskalere mobiliseringen af deres klimafinansiering og udarbejde en konkret køreplan for at nå målet om at mobilisere 100 mia. USD årligt fra 2020.

Tilpasning til klimaforandringerne

Med aftalen etableres et globalt kvalitativt mål om at øge indsatsen for tilpasning til klimaforandringerne, hvilket har været en stor prioritet for ulandene. Dertil forpligtes parterne til at udarbejde nationale klimatilpasningsplaner og implementere konkrete politikker efter behov samt kommunikere disse tiltag til klimakonventionens sekretariat.

Herudover anerkender aftalen vigtigheden af at minimere og adressere uoprettelige tab og skader som følge af klimaforandringerne (såkaldt 'loss and damage'), men uden at etablere en mekanisme til at kompensere ulande for sådanne tab og skader, sådan som nogle ulande ellers havde ønsket det.

Øget handling før 2020

COP21 sikrede en tilfredsstillende beslutning i det særskilte forhandlingsspor om at øge den globale reduktionsindsats før 2020 (Workstream 2 - WS2). WS2 har været en stor dansk prioritet, og Danmark har ledet EU's arbejde på WS2. I et tæt samarbejde mellem især EU og de små østater har man sikret en proces, hvor FN skal fremme konkrete, omkostningseffektive reduktionstiltag.

I Paris blev parterne enige om, at ekspertmøder om politikker og teknologier inden for bl.a. vedvarende energi og energieffektivitet fremover skal føde ind til årlige højniveauevents på COP'en med deltagelse fra både ministre, den private sektor m.fl.

Samtidig besluttede parterne efter ønske fra især den afrikanske gruppe at etablere en tilsvarende proces for klimatilpasning. Endelig besluttede parterne i Paris, at der på COP22 i 2016 skal afholdes en dialog, som skal evaluere fremskridt ift. implementeringen af tidligere beslutninger om bl.a. finansiering og parternes reduktionsindsats samt identificere muligheder for at øge indsatsen.

Parternes reduktionsbidrag til den globale klimaafale

I modsætning til tidligere forhandlinger har parterne ikke skulle forhandle egentlige reduktionsmål. I stedet har de skulle fremlægge nationalt bestemte reduktionsbidrag ('*Intended Nationally Determined Contributions*', INDCs) senest den 1. oktober 2015. Forud for COP21 havde 186 lande fremlagt bidrag, der dækker mere end 95 pct. af de globale udledninger.

Aftalen åbner for, at parter kan vælge at opfylde deres reduktionsbidrag i fællesskab (såkaldt '*joint fulfilment*'). EU og medlemsstaternes har på miljørådsmødet den 18. september 2015 besluttet, at man vil opfylde sit bidrag over for FN i fællesskab ligesom under Kyotoprotokollen.

EU og medlemsstaternes bidrag består af målet om mindst 40 pct. reduktion i 2030 ift. 1990, som blev vedtaget af det Europæiske Råd i oktober 2014. Målet skal nås gennem reduktioner i hhv. de kvotebelagte sektorer og ikke-kvotebelagte sektorer. Indsatsen for de ikke-kvotebelagte sektorer skal byrdefordeles mellem medlemsstaterne, og forhandlingerne herom ventes påbegyndt internt i EU i andet halvår af 2016.

Videre proces

Aftalen vil træde i kraft, når mindst 55 parter dækkende mindst 55 pct. af de globale udledninger har ratificeret den. Frem mod aftalens ikrafttrædelse skal der vedtages en række beslutninger, som er nødvendige for aftalens implementering, herunder det fælles regelsæt for opgørelse af landenes klimaindsats.